

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. F.**, zastoupen JUDr. Pavlem Holubem, advokátem se sídlem Kopečná 940/14, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje,** se sídlem U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2017, č. j. OD 90/17-2/67.1/17020/NL, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 3. 7. 2017, č. j. 60 A 2/2017 - 15,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Česká Lípa, odboru dopravy a občanskoprávních agend (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 12. 2016, č. j. MUCL/65357/2016 byl žalobce shledán vinným z přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 a § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Přestupků se měl žalobce dopustit tím, že dne 6. 8. 2016 kolem 8:45 hod. řídil mimo obec na pozemní komunikaci č.

I/38 u obce Jestřebí, ve směru od České Lípy na Doksy, osobní motorové vozidlo Jaguár registrační značky X nedovolenou rychlostí, když mu byla policií naměřena silničním rychloměrem Ramer 10C rychlost jízdy 157 km/hod (při zohlednění možné odchylky měřícího zařízení 152 km/hod), čímž překročil o 62 km/hod, tj. o 50 km/hod a více nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec stanovenou obecnou úpravou provozu na pozemních komunikacích na 90 km/hod., a dále na místě nepředložil ke kontrole řidičský průkaz, čímž porušil § 18 odst. 3 a § 6 odst. 8 zákona o silničním provozu. Za přestupky byla žalobci uložena pokuta 6 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[2] Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí orgánu I. stupně potvrdil (dále jen „napadené rozhodnutí“).

[3] Žalobu, jíž žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného v plném rozsahu, Krajský soud v Ústí na Labem - pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 3. 7. 2017, č. j. 60 A 2/2017 - 15, zamítl (dále jen „napadený rozsudek“).

[4] Žalobce /stěžovatel/ napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „ s. ř. s.) a navrhl, aby jej Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Konkrétně tvrdí, že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku, zda v rámci § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích (dále jen zákon o přestupcích), lze věc bez přítomnosti obviněného z přestupku projednat v případě, že se z jednání omluví ze zdravotních důvodů s tím, že žádá o odročení jednání, a lékařskou zprávu zašle až dodatečně. Vadou řízení ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je neumožnění se k věci při ústním jednání vyjádřit, ačkoliv tuto možnost stěžovatel využít chtěl.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti se plně odvolal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě ze dne 3. 5. 2017 a navrhl proto zamítnutí kasační stížnosti.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřípustnost. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.); takovou vadu však v dané věci neshledal.

[7] Kasační stížnost **není** důvodná.

[8] Stěžovatel tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda správní orgán I. stupně postupoval v souladu s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Nesouhlasí s tím, že omluva byla vyhodnocena jako nikoli řádná, má zato, že je irelevantní, kdy do spisu předmětnou omluvu doložil. Nesouhlasí ani s tím, že se sám svým postupem vzdal svých

práv, ač výslovně o přesunutí termínu žádal. Ze správního i soudního spisu vyplývá, že argumentace stěžovatele v kasační stížnosti je obdobná jako v odvolání i v žalobě, hodnocení rozhodných skutečností věcně nezpochybňuje, toliko s ním nesouhlasí a trvá na tom, že mu byla nezákonně upřena možnost účastnit se ústního jednání, ačkoliv včas písemně požádal o změnu termínu tohoto jednání, a to z důvodů aktuální zdravotní indispozice, a že tímto postupem došlo ke zkrácení jeho práva se k věci vyjádřit při ústním jednání.

[9] Otázku, zda správní orgán prvního stupně postupoval správně, pokud věc dne 24. 11. 2016 projednal v nepřítomnosti stěžovatele a rozhodnutí vydal dne 12. 12. 2016, krajský soud posoudil na základě konkrétních skutkových okolností vyplývající ze správního spisu, které nejsou sporné. Oznámení o zahájení řízení o přestupcích spolu s vyrozuměním stěžovatele jako obviněného o nařízeném ústním jednání na den 24. 11. 2016 v 13:00 hod. mu bylo doručeno dne 3. 11. 2016. Dne 23. 11. 2016 v 18:00 hod. pak zaslal stěžovatel správnímu orgánu I. stupně datovou zprávu, v níž se z ústního jednání omlouval, uvedl, že má zdravotní indispozici, která mu nedovolí se jednání zúčastnit, a požádal o náhradní termín. Správní orgán I. stupně omluvu neakceptoval a dne 24. 11. 2016 v 13:00 hod. přestupky projednal při ústním jednání, při němž provedl dokazování shromážděními listinnými důkazy, následně dne 12. 12. 2016 ve věci rozhodl, potvrzení o vyšetření bylo doručeno až s podaným odvoláním.

[10] Protože podle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích lze *v nepřítomnosti obviněného z přestupku věc projednat jen tehdy, odmítne-li, ač řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy,* krajský soud posuzoval, zda správní orgán mohl omluvu stěžovatele považovat za řádnou. Přitom poukázal na to, že *„správní orgán při této úvaze může zohlednit různé skutečnosti (např. i pořadí omluvy, stadium řízení, jednání účastníka nebo jeho zástupce, které je zjevně obstrukčního charakteru, srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 - 99, atd.). Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009 - 66, přitom plyne, že omluva nemusí být nezbytně učiněna před provedením samotného úkonu správního orgánu. Nejvyšší správní soud přitom vycházel z dikce § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a § 59 správního řádu, které hovoří nikoliv o „omluvě předem", ale o „náležité omluvě", resp. o „bezodkladné omluvě správnímu orgánu s uvedením důvodů". I omluva učiněná s určitým odůvodněným časovým odstupem po události, která bránila obviněnému z přestupku v účasti u ústního jednání (např. náhlé onemocnění, úraz, hospitalizace, upoutání na lůžko, které bránily uvedené omluvě), může podle konkrétních okolností splňovat znaky náležité či bezodkladné omluvy správnímu orgánu.*

[11] Dle konkrétních skutečností v dané věci krajský soud vzal v úvahu, že stěžovatel o ústním jednání nařízeném na 24. 11. 2016 od 13 hod. věděl od 3. 11. 2016, z účasti se omluvil až den před jeho konáním ve večerních hodinách (23. 11. 2016 v 18 hod.), jako důvod své nepřítomnosti uvedl zdravotní indispozici (bez bližšího osvětlení), která mu nedovolí se jednání zúčastnit, a poté se již správnímu orgánu I. stupně neozval, až do vydání rozhodnutí dne 12. 12. 2016; lékařské potvrzení MUDr. P. T. o vyšetření ze dne 24. 11. 2016 předložil až s odvoláním. Ztotožnil se proto s tím, jak omluvu vyhodnotily správní orgány. Vysvětlil, že svou náhlou zdravotní indispozici ve večerních hodinách den před jednáním správnímu orgánu I. stupně nemusel žalobce prokázat ihned, neměl-li k dispozici příslušnou lékařskou zprávu o ošetření, ale bylo na něm, aby tuto skutečnost, a

tedy i důvodnost své omluvy, správnímu orgánu I. stupně prokázal bezodkladně poté, co mohl prokázat, že tvrzená zdravotní indispozice byla skutečná, vyžádala si vyšetření lékaře a především, že mu znemožnila, aby se ústního jednání nařízeného až od 13 hod. zúčastnil. Uzavřel, že správní orgán I. stupně nepochybil, pokud omluvu žalobce neuznal, nenařídil k projednání přestupků nové ústní jednání, na němž by žalobci účast umožnil, a rozhodl s určitým časovým odstupem na základě projednání přestupků dne 24. 11. 2016. Ani s odvoláním doložené lékařské potvrzení MUDr. P. T., podle krajského soudu neprokazuje, že se žalobce nemohl ústního jednání dne 24. 11. 2016 od 13 hod. účastnit. Z potvrzení nic bližšího o důvodech a rozsahu vyšetření neplyne, *„není v něm potvrzena žalobcova zdravotní indispozice. Předně však nelze na podkladě tohoto lékařského potvrzení učinit žádný závěr o charakteru žalobcova zdravotního stavu ani o tom, že by mu zdravotní indispozice skutečně bránila zúčastnit se odpoledního ústního jednání.“*

[12] Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit. Z § 74 odst. 1 zákona o přestupcích vyplývá několik základních podmínek pro projednání věci v nepřítomnosti osoby obviněné ze spáchání přestupku: i) obviněný musí být především řádně předvolán a poučen o tom, v jakých případech může být jednáno bez jeho účasti; ii) obviněný se odmítne k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Stěžovatel nezpochybňuje řádné předvolání k přestupkovému jednání na den 24. 11. 2016 ve 13:00hod. a poučení o následcích pro případ, že by se stěžovatel k jednání nedostavil. První uvedená podmínka je tak splněna.

[13] V rozsudku ze dne 12. 3. 2009, č. j. 7 As 9/2009 - 66, na který odkázal již krajský soud, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„(...) obviněný z přestupku má v řízení o přestupku, který je mu kladen za vinu, základní právo, aby věc byla projednána v jeho přítomnosti, tj. má právo být přítomen ústnímu jednání o přestupku podle § 74 zákona o přestupcích, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k projednání přestupku dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Pokud by se tedy ústní jednání konalo v nepřítomnosti obviněného z přestupku, aniž by byly splněny zákonné podmínky ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, došlo by k porušení základního práva tohoto obviněného podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod“*. Dále uvedl, že *„[z] hlediska nutné součinnosti obviněného z přestupku však musí správní orgán i při existenci důležitého důvodu zhodnotit i závažnost skutečnosti, pro kterou mu obviněný nedoručil náležitou omluvu. Na druhou stranu náležitá omluva vždy předpokládá existenci důležitého důvodu. Hodnocení toho, zda se v konkrétním případě jedná o náležitou omluvu, resp. důležitý důvod provádí správní orgán i s ohledem na dosavadní průběh řízení“*.

[14] Stěžovatel toliko tvrdí, že správní orgán měl vyhovět jeho žádosti o posunutí termínu, a to za situace, kdy tvrzený důvod omluvy se sice sám o sobě nejevil neopodstatněným a nepravdivým, avšak nebyl stěžovatelem prokázán, či alespoň osvědčen, a to ani následně do vydání rozhodnutí. Bylo výhradně v dispozici stěžovatele, aby svá tvrzení osvědčil, byla-li pravdivá. Z konstantní judikatury správních soudů plyne, že je třeba omluvu obviněného posuzovat v kontextu všech okolností a celkového jeho přístupu a chování v průběhu správního řízení. Jak se svými právy nakládá a jak se sám zasadí o to, aby byla věc náležitě projednána (k tomu např. rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2013, č. j. 3 As 10/2013 – 32). Nelze odhlédnout ani od toho, že stěžovateli nic nebránilo, aby bezprostředně po odpadnutí důvodu nepřítomnosti u jednání, do spisu doložil tvrzený

důvod omluvy, nahlédl do spisu, či se dotázal, zda bylo jeho požadavku vyhověno; stěžovatel však zůstal nečinný. Proč tak neučinil, není Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé. Připojil-li stěžovatel k odvolání toliko kopii potvrzení o vyšetření, z níž plyne toliko, že *„potvrzuji, že výše uvedený pacient byl v naší ordinaci vyšetřen"* s datem 24. 11. 2016, je správné i hodnocení vypovídací schopnosti tohoto dokladu krajským soudem. Žalovanému i krajskému soudu lze proto přisvědčit, že omluva nebyla náležitě doložena.

[15] Již v rozsudku č. j. 4 As 61/2012 – 22, Nejvyšší správní soud konstatoval, že pro posouzení náležitosti omluvy není rozhodná skutečnost, že jednalo o první omluvu. Stejný názor zastává Nejvyšší správní soud i v případě stěžovatele. Poukázat je taktéž třeba na skutečnost, že v citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud rovněž aproboval postup správního orgánu, který věc projednal bez přítomnosti obviněného a následně vyčkal, zda obviněný náležitě doloží důvod omluvy. I nyní tedy nelze shledat nesprávným postup správního orgánu, který věc projednal v nepřítomnosti stěžovatele, ale vyčkal, zda stěžovatel uvedenou povinnost splní, a teprve poté bez dalšího jednání rozhodl. Ke zkrácení práv stěžovatele tímto postupem nedošlo, ale právě naopak.

[16] Lze tedy uzavřít, že v daném případě byly splněny podmínky pro projednání věci v nepřítomnosti stěžovatele, jelikož se k řádně nařízenému jednání nedostavil bez náležité omluvy. Obdobně hodnotil věc i krajský soud, a nelze mu proto v tomto rozsahu nic vytýkat.

[17] Zdůrazňuje-li stěžovatel opakovaně, že mu bylo upřeno právo osobně se zúčastnit ústního jednání ve věci, je toliko nutno dodat, že správní orgán, právě tím, že rozhodl ve věci až s časovým odstupem, umožnil stěžovateli omluvu dodatečně doplnit, případně se seznámit s podklady pro rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Jak již soud uvedl, stěžovatel svých práv nevyužil, když se bez náležité omluvy nedostavil k ústnímu jednání, ani se neseznámil s podklady ve spise, ani se k nim nevyjádřil. Správní orgán není povinen vyžadovat účast obviněného při ústním jednání ani jeho vyjádření, v daném případě proto správní orgány nepochybily. Jelikož ani dokazování nebylo neúplné či vadné a nashromážděné listiny byly dostatečné pro prokázání přestupků stěžovatele, přičemž správní orgán v rámci ústního jednání pouze provedl důkazy nashromážděné ve spise, neměl uvedený postup vady, které by mohly mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Konečně lze dodat, jestliže stěžovatel vážně trval na osobní účasti při projednání věci a chtěl využít možnost vyjádřit se při ústním jednání, bylo jeho právem požadovat, aby jednání ve věci nařídil krajský soud. Ani tohoto práva však stěžovatel nevyužil.

III. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, ve spojení s § 120, s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu

nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. května 2018

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu